

TEKNOLOJİ VE
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEKNOLOJİ VE
EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

HÖGSKOLAN
DALARNA

Vad är sfi och vem läser sfi?

(Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare)

- Sfi är en grundläggande utbildning i svenska för vuxna invandrare med målet att utbildningen ska ”ge språkliga redskap för kommunikation och aktivt deltagande i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt fortsatta studier” (kursplanen i sfi)

Rätt att läsa sfi regleras i Skollagen:

- Person över 16 år, bosatt i Sverige och som saknar grundläggande kunskaper i svenska

”Sfi är som en airport”

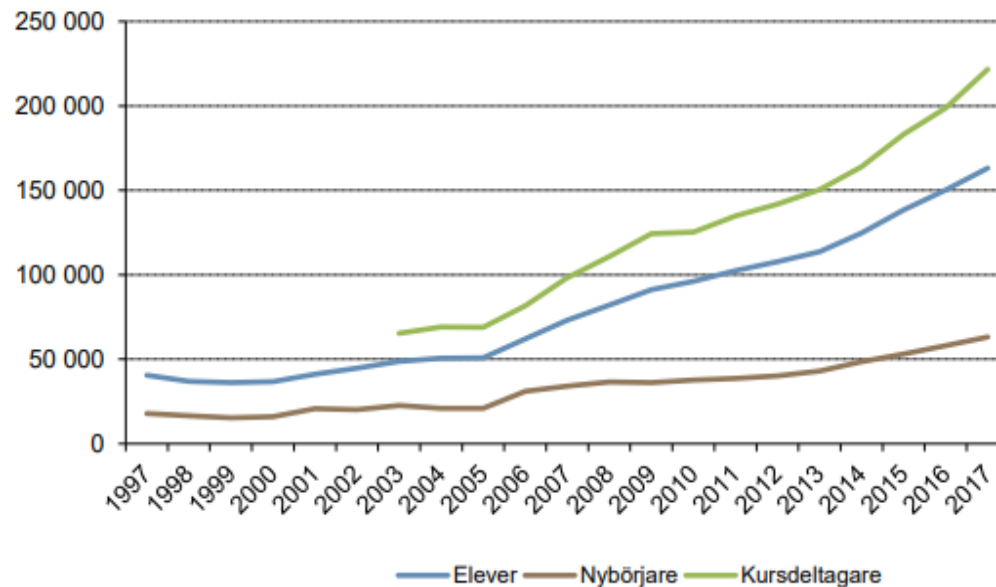
- Målgruppen är mycket heterogen
- 160 olika modersmål finns representerade. Arabiska, tigriska, somaliska och persiska de vanligaste språken och 75% av deltagarna hade något av de 10 största språken.
- Jämn könsfördelning (51% kvinnor, 49% män)
- Utbildningsbakgrunden varierar från ingen till akademisk examen.
- Från 2002 finns olika studievägar (1, 2, 3) baserade på deltagarnas tidigare skolbakgrund och förväntade studietakt.

En utbildning som växer

- 2017 deltog 163 000 elever i sfi, att jämföra med 2001: 39 000 deltagare och 2011: 102 400

Diagram 1: Antal elever, nybörjare och kursdeltagare¹ i sfi 1997–2017

Skolverket, 2018

Det var en gång...

- Direkt koppling till migration och integrationspolitik – märks i klassrummet i form av ändrade studentgrupper
  - En av de första och viktigaste invandrapolitiska åtgärderna (Dahlström 2004)
  - Riksdagsbeslut 1965 – försöksverksamhet i studieförbunden
  - En europeisk debatt om rätt till språkundervisning för gästarbetare, vilket ledde till att utländska arbetstagare fick rätt till språkundervisning på arbetstid.
-

Med tiden

Från arbetarfokus till fokus på anställningsbarhet
(Rosén & Bagga-Gupta 2013)

Ibland motstridiga mål:

Kvalificerad språkutbildning och ett arbetsmarknads-
och integrationspolitiskt instrument (t.ex. Sandwall 2013)

Sfi präglas av återkommande förändringar (t.ex. nya
kursplaner 2009, 2012, 2017)

Sfi som en integrerad del i det svenska skolsystemet

- Institutionaliseringsprocess där utbildningen integreras mer i det övriga skolväsendet och där kommunerna är huvudman (Första läroplanen 1986, egen kursplan men en del av Komvux, betyg, nationella prov sedan 1996)
  - Ökat hänsynstagande till den diversifierade målgruppen
-

Sfi i tiden, global och nationell påverkan

- Ökat fokus på sfi som integrations- och arbetsmarknadsinstrument och på ”yrkessvenska” – men vad är det?
- En spänning mellan globala och nationella förändringar: (migrationspolitik – asylinvandring och anhöriginvandring) påverkar vilka som deltar i klassrummet MEN migration är främst påverkat av förändringar i världen och inte svensk politik.

Nationell påverkan: sfi och marknaden

Komvux är i hög grad marknadsutsatt med korta upphandlingar – skapar osäkerhet för både lärare och elever. Utbildningen kan upplevas som svår att överblicka (Rydell & Ahlgren, under arbete)

Sfi: rättighet och skyldighet

Utbildningen berör dagens tema Språkliga rättigheter då utbildningen passar in i Språklagen (SFS 2009:600)

14 § Var och en som är bosatt i Sverige ska ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda svenska.

Kommuner är enligt Skollagen skyldiga att erbjuda sfi om det finns efterfrågan inom tre månader eller en månad

- Som all kommunal vuxenutbildning är den frivillig men det gäller inte alla (kan vara en del av etableringsinsatserna och det som idag kallas *utbildningsplikt*). Generellt en ökad kravdiskurs när det gäller språkinläring (*språkplikt, språkkrav för medborgarskap*)

(Rydell 2018)

Samtida utmaningar

- Brist på lärare med sfi-behörighet och brist på lärarutbildningar med uttalat vuxenperspektiv – kvalitetsbrister i undervisningen
- Bristande individualisering (Skolinspektionen 2018)
- Lärare upplever det kontinuerliga intaget som en den svåraste pedagogiska utmaningen (Läraryrket 2017)
- Mer forskning behövs om hur olika deltagares olika förutsättningar påverkar lärandet

En språkutbildning koppad till höga förväntningar

Varför läser du sfi?

*Jag måste lära svenska snabbt för att
få ett jobb och kunna hjälpa mina barn*

Omar (från Syrien, 1 år i Sverige)

HÖGSKOLAN
DALARNA

Språket ses som nyckel till samhället –
men samhället är också nyckeln till
språket (Carlson 2002)

”Jag känner att skolan räcker inte” men många
upplever svårigheter med att lära känna svenskar och
upplever Sverige som ett stängt samhälle (Rydell &
Ahlgren, under arbete)

Referenser

- Carlson, Marie. 2002. *Svenska för invandrare – brygga eller gräns? Syn på kunskap och lärande inom sfi-undervisningen*. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Dahlström, Carl. 2004. *Invandrapolitikens retorik och praktik*. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Lärarförbundet. 2017. [500 lärare inom vuxenutbildningen om sin arbetsituation](#).
- Rosén, Jenny & Sangeeta Bagga-Gupta. 2015. Prata svenska vi är i Sverige! [Talk Swedish, we are in Sweden!] A study of practiced language policy in adult language learning. *Linguistics and Education* 31. Pp. 59–73.
- Rydell, Maria. 2018. *Constructions of language competence. Sociolinguistic Perspectives on Assessing Second Language Interactions in Basic Adult Education*. Stockholm: Stockholm University.
- Sandwall, Karin. 2013. Att hantera praktiken. Om sfi-studerandes möjligheter till interaktion på praktikplatser. *Göteborgsstudier i nordisk språkvetenskap* 20. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Skolinspektionen. 2018. *Utbildning i svenska för invandrare. Kvalitetsgranskning 2018*. Dnr 400-2016:6995.
- Skolverket. 2018. *Elever och studieresultat i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare år 2017*. PM Dnr 2018:00955.